

Vec C-525/23 [Accra] ⁱ

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

14. august 2023

Vnútroštátny súd:

Fővárosi Törvényszék

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

26. jún 2023

Žalobca:

OS

Žalovaný:

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Národné riaditeľstvo
cudzineckej polície, Maďarsko)

ⁱ Názov tejto veci je fiktívny. Nezodpovedá skutočnému menu, ani názvu žiadneho z účastníkov konania.

Predmet konania vo veci samej

Žaloba vo veci správneho súdництва proti rozhodnutiu v cudzineckej veci

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Pobyt štátneho príslušníka tretieho štátu – Dôkaz o finančnom pokrytí nákladov na živobytie – Dodatočné požiadavky týkajúce sa dokazovania popri podmienkach stanovených v práve Únie, ktoré nie sú upravené v právnych predpisoch, ale boli sformulované v judikatúre najvyššieho súdu dotknutého členského štátu – Právo štátneho príslušníka tretieho štátu, ktoré vyplýva z účinnej súdnej ochrany, byť vopred a výslovne upozornený na také dodatočné požiadavky

Článok 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

1. Je v súlade s mierou voľnej úvahy, ktorú členským štátom priznáva článok 7 ods. 1 písm. e) [smernice (EÚ) 2016/801], vzhľadom na ciele stanovené v odôvodneniach 2 a 41 a v článku 1 písm. a) a článku 4 ods. 1 tejto smernice prax členského štátu, podľa ktorej sa na účely uznania, že žiadateľ, ktorý je štátnym príslušníkom tretieho štátu a chce vykonávať dobrovoľnícku činnosť, disponuje prostriedkami na živobytie – po preukázaní, že jeho príbuzný, ktorý sa nepovažuje za rodinného príslušníka, môže poskytovať a poskytuje zo svojho legálne nadobudnutého príjmu pravidelným prevádzaním sumy potrebnej na zabezpečenie živobytia dostatočné príjmy na zabezpečenie živobytia žiadateľa a zaplatenie jeho cesty späť –, stanoví ako dodatočná podmienka, aby taký žiadateľ presne uviedol, či je prijatá suma príjmom alebo majetkom, a navyše aby prostredníctvom listinných dôkazov preukázal právny titul, na základe ktorého nadobudol taký príjem alebo majetok, a tiež aby trvale a neobmedzene nakladal s touto sumou ako so sumou, ktorú vlastní, alebo s týmto majetkom ako s vlastným majetkom?
2. Vzhľadom na zásadu prednosti práva Únie, spravodlivé zaobchádzanie v súlade s článkom 79 ZFEÚ, slobodu pobytu zakotvenú v článku 45 Charty [základných práv Európskej únie] a práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces zakotvené v článku 47 Charty, ako aj odôvodnenia 54 a 61 [smernice 2016/801], najmä zásadu právnej istoty, má na odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku vplyv okolnosť, že vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa ako celok povolení na pobyt neobsahujú podmienky uvedené v prvej prejudiciálnej otázke, takže také podmienky nestanovil

zákonodarca, ale najvyšší súd členského štátu pri uplatňovaní práva, ktoré má slúžiť ako precedens?

3. Pokiaľ sú pri uplatňovaní vnútroštátneho práva na účely uznania, že žiadateľ disponuje prostriedkami na živobytie, tiež potrebné vyhlásenie a listinné dôkazy týkajúce sa vyššie uvedených požadovaných podmienok, má sa článok 7 ods. 1 písm. e) [smernice 2016/801] v prejednávanej veci vzhľadom na požiadavku spravodlivého zaobchádzania stanovenú v článku 79 ZFEÚ, práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces uznané v článku 47 Charty, požiadavku právnej istoty, ktorá je uvedená v odôvodnení 2 [smernice 2016/801], a znenie jej odôvodnení 41 a 42 ako procesných záruk vykladať v tom zmysle, že v súlade s ustanoveniami právnych predpisov je len prax členského štátu, podľa ktorej bude žiadateľ upozornený na právne následky a požiadany, aby koherentne a konzistentne uviedol a preukázal splnenie dodatočných podmienok, ktoré sa považujú za potrebné, a podľa ktorej sa žiadosť o povolenie na pobyt zamietne pre nepreukázanie splnenia podmienok stanovených v judikatúre len vtedy, ak boli takto rešpektované práva dotknutej osoby a dodržané procesné záruky?

Uvádzané právne predpisy Únie

- článok 79 ZFEÚ
- smernica Rady 2004/114/ES z 13. decembra 2004 o podmienkach prijatia štátnych príslušníkov tretích krajín na účely štúdia, výmen žiakov, neplateného odborného vzdelávania alebo dobrovoľnej služby (Ú. v. EÚ L 375, 2004) (už nie je účinná): články 6 a 7
- smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801 z 11. mája 2016 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdia, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair: odôvodnenia 2, 20, 21, 41, 42, 54 a 61, ako aj článok 1 písm. a), článok 2 ods. 1 a článok 7 ods. 1
- Charta základných práv Európskej únie: články 45 a 47.

Uvádzané vnútroštátne právne predpisy

- A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény (zákon č. II z roku 2007 o vstupe a pobyte štátnych príslušníkov tretích krajín): § 2 písm. d), § 13 ods. 1 písm. f) a § 87 ods. 1

Spomedzi uvádzaných ustanovení § 2 písm. d) stanovuje, že príbuzní sa považujú na účely tohto zákona za rodinných príslušníkov štátneho

príslušníka tretieho štátu. § 13 upravuje pobyt dlhší než 90 dní za obdobie 180 dní. Podľa § 13 ods. 1 písm. f) sa štátni príslušníci tretej krajiny môžu zdržiavať počas tohto obdobia na území Maďarska, ak počas celého svojho pobytu disponujú dostatočnými zdrojmi na pokrytie svojich nákladov na živobytie a ubytovanie, vrátane výdavkov na cestu späť.

- A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Korm. Rendelet (dekrét vlády č. 114/2007 z 24. mája, ktorým sa schvaľuje nariadenie o vykonávaní zákona č. II z roku 2007 o vstupe a pobyte štátnych príslušníkov tretích krajín): § 29 ods. 5 a 6

Podľa týchto ustanovení štátny príslušník tretej krajiny disponuje potrebnými finančnými prostriedkami na zabezpečenie svojho pobytu v Maďarsku, ak sám môže uhradiť svoje náklady na živobytie, ubytovanie, cestu späť a v prípade potreby zdravotnú starostlivosť alebo ich môže uhradiť niektorý jeho rodinný príslušník, a to z príjmu alebo majetku, ktorý legálne nadobudol a ktorým disponuje. V spomenutom ustanovení je tiež uvedené, ako možno preukázať existenciu prostriedkov na živobytie.

- A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (zákon č. CXVII z roku 1995 o dani z príjmu fyzických osôb): § 4 ods. 1 a 2.

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobca v spore vo veci samej je štátnym príslušníkom tretieho štátu a držiteľom platného povolenia na pobyt v Maďarsku do 30. júna 2020 na účely štúdia. Dňa 5. júna 2020 žalobca podal žiadosť o obnovenie tohto povolenia na pobyt na účely vykonávania dobrovoľníckej činnosti v Mahatma Gandhi Emberi Jogi Egyesület (Združenie Mahatmu Gandhího pre ľudské práva, ďalej len „združenie“).
- 2 Počas obdobia dobrovoľníckej činnosti chcel žalobca hrať svoje živobytie v Maďarsku s pomocou svojho strýka, britského štátneho príslušníka. Žalobca pripojil k žiadosti o obnovenie povolenia na pobyt zmluvu so združením, výpis z bankového účtu vedeného na jeho meno s obratmi za šesť mesiacov, vyhlásenie o finančnom záväzku vyhotovené jeho strýkom a doklady o príjmoch svojho strýka.
- 3 Prvostupňový orgán cudzineckej polície zamietol uvedenú žiadosť o obnovenie povolenia na pobyt a vyhostil žalobcu z územia Únie. Uvedený orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na to, že strýko žalobcu sa nepovažuje za jeho rodinného príslušníka v zmysle už citovaných maďarských právnych predpisov, nemôže uhradiť náklady na živobytie žalobcu v Maďarsku, a preto doklady pripojené k žiadosti nemožno vziať do úvahy.
- 4 Žalobca predložil žalovanému odvolanie proti uvedenému prvostupňovému zamietavému rozhodnutiu, ktoré žalovaný potvrdil, lebo sa domnieval, že osoba,

ktorá prijala finančný záväzok voči žalobcovi, sa nepovažuje za jeho rodinného príslušníka, a preto nemôže pokryť jeho náklady na živobytie v Maďarsku.

- 5 Žalobca podal žalobu vo veci správneho súdnictva proti druhostupňovému rozhodnutiu na Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť, Maďarsko), ktorý má postavenie vnútroštátneho súdu. Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) svojím rozsudkom zrušil rozhodnutie žalovaného, vrátane prvostupňového rozhodnutia, a nariadil prvostupňovému správneému orgánu, aby začal nové konanie.
- 6 Kúria (Najvyšší súd, Maďarsko) zrušil uvedený rozsudok a nariadil Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť), aby začal nové konanie a opäť rozhodol. V tomto novom konaní Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) predložil Súdnemu dvoru tri prejudiciálne otázky.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 7 Žalobca vo svojom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu v cudzineckej veci tvrdil, že hoci jeho strýko sa v skutočnosti nepovažuje za rodinného príslušníka, poskytne mu finančnú pomoc na základe zmluvy o pôžičke a žalobca bude ubytovaný v Maďarsku v študentskom domove. Žalobca k tomuto odvolaniu pripojil vyhlásenie, v ktorom sa jeho strýko zaviazal, že mu bankovými prevodmi alebo inými prostriedkami počas trvania jeho dobrovoľníckej činnosti dá k dispozícii 200 000 HUF (približne 520 eur) mesačne.
- 8 Po tom, čo žalovaný zamietol odvolanie, žalobca mu vo svojej žalobe vo veci správneho súdnictva vytkol, že posúdil dôkazy predložené žalobcom len z hľadiska toho, že jeho strýko sa nepovažoval za jeho rodinného príslušníka, a že z tohto dôvodu nemohol zabezpečiť živobytie žalobcu a že v konečnom dôsledku žalobca nemal zaručené svoje prostriedky na živobytie v Maďarsku. Žalobca uviedol, že jeho strýko mu neposkytne pomoc ako výživné, ale ako dar, takže žalobca už bude mať zaručené svoje vlastné prostriedky na živobytie.
- 9 Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe vo veci správneho súdnictva uviedol, že vo vyhlásení strýka žalobcu nie je stanovený právny titul plnenia, a preto ho nemožno považovať za dar. Žalovaný však dodal, že podľa už citovaných maďarských právnych predpisov treba náklady na živobytie uhrádzať pomocou legálne nadobudnutého príjmu alebo majetku. V tejto súvislosti je právny titul nadobudnutia tohto príjmu alebo majetku irelevantný, a preto to nebol dôvod, pre ktorý zamietol odvolanie žalobcu.

Posúdenia súdov, ktoré predtým prejednávali spor vo veci samej

- 10 Pokiaľ ide o legálne nadobudnutý príjem alebo majetok, Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) vychádza z definície pojmu „príjem“ obsiahnutej v zákone č. CXVII z roku 1995 o dani z príjmu fyzických osôb. Táto definícia

nestanovuje rozlišovanie v závislosti od zdroja príjmu. Pojem príjem nezahŕňa len príjmy plynúce zo mzdy v rámci pracovného pomeru, ale aj príjmy poberané z akéhokoľvek iného dôvodu v rámci akéhokoľvek iného právneho vzťahu. Pojem príjem zahŕňa aj príjmy, ktoré žalobca získa od svojho strýka ako fyzickej osoby. V tejto súvislosti je irelevantný právny titul, na základe ktorého strýko žalobcu poskytuje pomoc. Preto sa Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) domnieva, že žalovaný postupoval protiprávne, keď skúmal príjem získaný žalobcom len z hľadiska toho, či ho uhradil jeho rodinný príslušník. Namiesto toho sa malo skúmať, či má príjem žalobcu pravidelný charakter, a bolo potrebné vyzvať ho, aby predložil doklady potrebné na tento účel.

- 11 Kúria (Najvyšší súd) uviedol, že – v rozpore s tým, čo konštatoval Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) – pojem príjem sa nemá vykladať na základe ustanovení zákona o dani z príjmov právnických osôb. V skutočnosti treba preskúmať, či sú vyhlásenia žalobcu koherentné a konzistentné a či ich navyše nepochybne podporujú pripojené dokumenty. V prejednávanej veci však strýko žalobcu neuviedol právny titul, na základe ktorého mu chce mesačne poskytovať 200 000 HUF. Samotný žalobca si protirečil vo svojich vyhláseniach, ktoré uviedol v tejto súvislosti: zatiaľ čo vo svojom odvolaní tvrdil, že dostáva túto sumu ako pôžičku, vo svojej žalobe vo veci správneho súdnictva uviedol, že ju dostáva ako dar. To spochybnilo dôveryhodnosť žalobcu a spoľahlivosť jeho vyhlásení.
- 12 Kúria (Najvyšší súd) zastáva názor, že Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) sa tiež dopustil pochybenia, keď nepovažoval za relevantný právny titul príjmu. Taký titul je naopak obzvlášť relevantný, lebo umožňuje určiť, či žalobca trvale nakladá s predmetnými prostriedkami ako s vlastnými. Preto mal žalobca presne uviesť, či považuje sumu poskytovanú svojím strýkom za príjem alebo za majetok. Mal pomocou listinných dôkazov preukázať právny titul, na základe ktorého poberal túto peňažnú sumu, a tiež to, že s ňou trvale a neobmedzene nakladal ako s vlastnou. Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) mal v novom konaní objasniť tieto otázky.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 13 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) má pochybnosti o tom, či sú podmienky, ktoré stanovil Kúria (Najvyšší súd) a ktorých splnenie musí žalobca preukázať, v súlade s ustanoveniami smernice 2016/801 a či sa v prejednávanej veci v plnom rozsahu rešpektujú požiadavky spravodlivého procesu.
- 14 Pokiaľ ide o potrebu podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdnom dvore, Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) sa v prvom rade domnieva, že prejudiciálne otázky, ktoré predkladá, sú relevantné z hľadiska práva Únie. Maďarské právne predpisy, ktorými sa preberá smernica 2016/801, totiž musia byť v súlade s touto smernicou, rovnako ako judikatúra vytvorená na

základe týchto právnych predpisov. Otázka, či je judikatúra Kúria (Najvyšší súd) v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. e) smernice 2016/80, má nevyhnutne vplyv na rozhodnutie sporu, pokiaľ ide o vec samu. V druhom rade Súdny dvor ešte nevyložil relevantné ustanovenia smernice 2016/801 z hľadiska prístupu uvedeného v prejudiciálnych otázkach, ktoré kladie Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť). V treťom rade vzhľadom na to, že Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) a Kúria (Najvyšší súd) podávajú podstatne odlišný právny výklad, odpoveď na prejudiciálne otázky nemožno považovať za zrejmu.

- 15 Pokiaľ ide o prvú prejudiciálnu otázku, Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) vychádza z predpokladu, že – čo sa týka prostriedkov na živobytie – Kúria (Najvyšší súd) vyžadoval preskúmanie dodatočných podmienok, ktoré nie sú stanovené v smernici 2016/801 ani v maďarských právnych predpisoch, ktorými sa táto smernica preberá. Niet pochyb o tom, že keď členské štáty povoľujú vstup a pobyt štátnych príslušníkov tretieho štátu, môžu skúmať finančné krytie potrebné na živobytie na základe svojich vlastných vnútroštátnych predpisov. To však podľa Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) neznamená, že členské štáty môžu doplniť obsah článku 7 ods. 1 písm. e) smernice 2016/801 dodatočnými kritériami posudzovania.
- 16 Podľa Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) je sporné, či sú dodatočné podmienky, ktoré stanovil Kúria (Najvyšší súd), skutočne relevantné v súvislosti s uvádzaným ustanovením smernice. Nie je jasné, či má význam okolnosť, či žalobca dostane od svojho strýka danú sumu ako pôžičku alebo ako dar a či ju bude musieť vrátiť alebo s ňou bude môcť trvale nakladať. V prejednávanej veci bolo preukázané, že strýko žalobcu je solventnou osobou a legálne poberá príjem. Okrem toho strýko žalobcu urobil vyhlásenie, v ktorom výslovne určil účel pomoci, teda že predmetná suma je určená na zabezpečenie živobytia žalobcu počas obdobia vykonávania dobrovoľníckej činnosti. Na základe vyššie uvedeného Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) považuje za dostatočné na preukázanie existencie prostriedkov na živobytie, aby sa preukázalo, že táto suma bola vložená na bankový účet, s ktorým môže nakladať výlučne žalobca, a že žalobca vybral túto sumu z uvedeného účtu.
- 17 Smernica 2016/801 má za cieľ stanoviť v jedinom právnom nástroji, pričom sa zjednoduší a zjednotia predtým platné ustanovenia, podmienky na to, aby štátni príslušníci tretieho štátu mohli vstúpiť na územie členských štátov na obdobie dlhšie ako tri mesiace s cieľom vykonávať dobrovoľnícku činnosť. Táto smernica má tiež podporiť mobilitu dotknutých osôb. Možno pochybovať o tom, či je s týmito cieľmi zlučiteľná skutočnosť, že Kúria (Najvyšší súd) stanoví v oblasti vstupu a pobytu dodatočné podmienky, ktoré doplnia všeobecné podmienky stanovené v článku 7 ods. 1 písm. e) smernice 2016/801.
- 18 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) odkazuje na rozsudok z 10. septembra 2014, Ben Alaya, C-491/13, EU:C:2014:2187, body 33 a 34, ktorý sa týkal ešte smernice 2004/114, ktorá bola v tom čase účinná. Články 6 a 7

tejto bývalej smernice upravovali podmienky prijatia štátnych príslušníkov tretej krajiny na účely štúdia. V súvislosti s týmito podmienkami Súdny dvor rozhodol, že priestor na úvahu, ktorú majú vnútroštátne orgány, sa vzťahuje iba na podmienky stanovené v článkoch 6 a 7 tejto smernice a v tomto rámci na hodnotenie relevantných skutočností na účely určenia, či sú splnené podmienky stanovené v tejto smernici. Súdny dvor tiež rozhodol, že skutočnosť, že členské štáty doplnia ďalšie podmienky prijatia, by znamenalo ich sprísnenie, čo by bolo v rozpore s cieľom sledovaným smernicou 2004/114.

- 19 Vzhľadom na to, že podmienky týkajúce sa živobytia vzťahujúce sa na študentov, ktoré boli obsiahnuté v smernici 2004/114, sa zhodujú s podmienkami stanovenými v článku 7 ods. 1 písm. e) smernice 2016/801, najmä pokiaľ ide o vykonávanie dobrovoľníckej činnosti, Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) tiež považuje uvedený rozsudok Súdneho dvora za relevantný v prejednávanej veci.
- 20 Preto vzniká pochybnosť, či vtedy, keď vnútroštátne orgány skúmajú prostriedky na živobytie, ich priestor na úvahu sa vzťahuje výlučne na podmienky upravené v článku 7 ods. 1 písm. e) smernice 2016/801, alebo či sú tiež oprávnené stanoviť dodatočné kritériá na určenie, či sú také podmienky splnené. Možno teda vyžadovať, aby žalobca vyhotovil vyhlásenie, ktoré sa zhoduje s vyhlásením osoby, ktorá mu poskytuje pomoc, o právnom titule, prostredníctvom ktorého získava svoje prostriedky na živobytie, a navyše prostredníctvom listinných dôkazov preukázal svoje právo trvale a neobmedzene nakladať s týmito prostriedkami?
- 21 Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) kladie svoju druhú prejudiciálnu otázku pre prípad, že Súdny dvor dospeje k záveru, že priestor na úvahu členských štátov zahŕňa stanovenie vyššie uvedených dodatočných požiadaviek. V tejto súvislosti sa Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) pýta, či je relevantná skutočnosť, že uvedené dodatočné podmienky nie sú stanovené v právnych predpisoch, ale vyplývajú len z judikatúry najvyššieho súdu členského štátu, ktorého rozhodnutia sú záväzné pre nižšie súdy.
- 22 Tretia prejudiciálna otázka, ktorú kladie Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť), sa týka požiadavky spravodlivého procesu a procesných záruk. Kúria (Najvyšší súd) pri stanovení predmetných dodatočných podmienok totiž posudzoval dostupné dôkazy výlučne vzhľadom na kritériá, ktoré určil, pričom si nevyžiadal od žalobcu ďalšie informácie a neposkytol mu príležitosť predložiť dôkazy súvisiace s týmito podmienkami. V tejto súvislosti Fővárosi Törvényszék (Súd hlavného mesta Budapešť) žiada, aby sa objasnilo, či je skutočnosť, že Kúria (Najvyšší súd) vyžaduje preskúmanie predmetných dodatočných podmienok, hoci žalobca v správnom konaní nebol upozornený na také podmienky ani od neho neboli v tejto súvislosti vyžiadané vyhlásenia alebo dokumenty, v súlade s požiadavkami spravodlivého procesu.